C/2026/3239

2026.7.2.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Javaslat tanács rendeletre az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2028–2032 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról és az ITER-projekthez való közösségi hozzájárulás biztosításáról, valamint az (Euratom) 2025/1304 rendelet hatályon kívül helyezéséről

(COM(2025) 594 final – 2025/0594 (NLE))

(C/2026/3239)

Előadó: **Alena MASTANTUONO**

Tanácsadó:	Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA (az előadó felkérésére – I. Csoport)
Jogalkotási eljárás:	EU Law Tracker
Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa: 2025.9.24.
Jogalap:	az Euratom-Szerződés 40. cikke
Európai bizottsági dokumentumok	COM (2025) 594 – final A COM(2025) 594 összefoglalása
Illetékes szekció:	„Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2026.3.9.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2026.3.18.
Plenáris ülésszak száma:	604.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	209/1/5

1. AJÁNLÁSOK

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG (EGSZB):

1.1. **üdvözli** az Európai Atomenergia-közösség 2028–2032 közötti időszakra javasolt kutatási és képzési programját (a továbbiakban: a program), és kiemeli annak sokrétű szerepét a versenyképesség, a biztonság és a fenntarthatóság előmozdításában; e célból hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a program megfelelő finanszírozását, valamint gondoskodni kell arról, hogy fokozzák a beruházások valamennyi területen, az alapkutatástól a teljes körű bevezetésig;

1.2. **úgy véli**, hogy az uniós finanszírozáson felül növelni kell a tagállami finanszírozást, és mozgósítani kell a magánfinanszírozást; sürgeti a különböző méretű vállalatok megfelelő finanszírozását és a szereplők széles körének bevonását az együttműködésen alapuló és határokon átnyúló kutatási és innovációs partnerségekbe, ezáltal fokozva az európai ipari ökoszisztémák versenyképességét és az EU gazdasági biztonságát;

1.3. **rámutat** a nemzetközi együttműködés fontosságára az új technológiák és megoldások fejlesztése terén, elismerve ugyanakkor, hogy megfelelő kockázatértékelésre és -kezelésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a program általános értékalapú és biztonsági kritériumait nem teljesítő harmadik feleket kizárják, és hogy az együttműködés védje az EU gazdasági és biztonsági érdekeit, többek között a pénzügyi szempontok és az eredmények felhasználása tekintetében;

1.4. **úgy véli**, hogy a fúziós energia fejlesztése a program kulcsfontosságú finanszírozási eleme, és fontosnak tartja az EU ITER-ben betöltött szerepének támogatását azzal a céllal, hogy globális összefüggésben megerősítsék az európai fúziósenergia-ökoszisztémát, és felgyorsítsák a fúziós energia piaci elterjedését és alkalmazását az EU-ban;

1.5. **hangsúlyozza**, hogy az energiaágazatban megfelelő finanszírozásra van szükség más nukleáris technológiák, többek között a kis méretű és fejlett moduláris reaktorok (SMR-ek és AMR-ek), a fejlett üzemanyagok és anyagok, valamint a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelésére szolgáló biztonságos megoldások fejlesztéséhez, különös tekintettel a nukleárisüzemanyag-ciklusra;

1.6. **szorgalmazza**, hogy az erőforrásokat a nukleáris technológiák nem energiatermelési célú fejlesztésére és alkalmazására összpontosítsák, például az orvosi, űrkutatási, mezőgazdasági és ipari ágazatokban történő alkalmazásokra; a kockázatmegelőzést és a kockázati felkészültséget, valamint az emberek és a környezet védelmét a biztonsági és védelmi kockázatokkal szemben a program átfogó célkitűzéseinek tartja, és kéri, hogy a civil társadalom képviselőivel folytatott kommunikáció és interakció révén hívják fel a figyelmet a nukleáris kérdésekre;

1.7. **sürgeti** a nukleáris területen a készségek és kompetenciák fejlesztésébe való megfelelő beruházást azzal a céllal, hogy biztosítsák mind a világszínvonalú tehetségek, mind a képzett munkaerő rendelkezésre állását; e célból ösztönzi, hogy a nukleáris kérdéseket minden szinten építsék be az oktatásba, és mozdítsák elő a nukleáris szakmák vonzerejét, ugyanakkor a magas szintű kutatási és technológiai infrastruktúra révén fokozzák a határokon átnyúló mobilitást és hálózatépítést;

1.8. **támogatja** az egyszerűsítési megközelítés alkalmazását a kedvezményezettek szempontjából, a program valamennyi adminisztratív elemében, valamint a pályázati és odaítélési eljárások valamennyi szakaszában, és kéri, hogy az eljárásokat és a munkaprogramokat tegyék könnyen hozzáférhetővé a potenciális kedvezményezettek, köztük a kkv-k számára.

1.9. **hangsúlyozza**, hogy erős szinergiát kell teremteni a program, az Európai Versenyképességi Alap (ECF), a Horizont Európa és más releváns uniós alapok és programok között, többek között eredményorientált megközelítés alkalmazásával, figyelembe véve az ökoszisztéma sajátosságait és tiszteletben tartva a technológiasemlegesség elvét;

2. MAGYARÁZÓ MEGJEGYZÉSEK

Horizontális érvek

2.1. Ez az EGSZB-vélemény a legújabb az Euratom kutatási és képzési programjairól szóló EGSZB-véleménysorozatban, amelyet legutóbb a 2021–2025-ös ([1]) és a 2026–2027-es ([2]) időszakra vonatkozó programról szóló vélemények előztek meg.

2.2. Az EGSZB a közelmúltban több más véleményt is kidolgozott a nukleáris területen, amelyekre az alábbi vonatkozó pontokban is utalunk majd. Emellett az EGSZB számos véleménnyel járul hozzá az új többéves pénzügyi keret előkészítéséhez, többek között az Európai Versenyképességi Alapról ([3]) és a Horizont Európáról ([4]) szóló véleménnyel, amelyek a program szempontjából a legrelevánsabbak.

Az 1.1. ajánlást alátámasztó érvek (A program)

2.3. A program a következő többéves pénzügyi keret csomagjának részét képezi, és számos uniós prioritáshoz járul hozzá, többek között a versenyképességhez és az átfogó biztonsághoz (az „átfogó” jelző lefedi a biztonság különböző dimenzióit). A program konkrét célkitűzései – a biztonságos és innovatív nukleáris technológiák kutatásának előmozdítása, valamint a kapcsolódó készségek és tehetségek biztosítása az EU-ban – kellően indokoltak. Ahhoz, hogy a program valamennyi célkitűzése teljesüljön, biztosítani kell, hogy pénzügyi keretösszege megfelelő legyen a végrehajtásához.

([1]) HL C, C/2019/110, 2019.3.22.
([2]) HL C, C/2025/2968, 2025.6.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2968/oj.
([3]) HL C, C/2026/873, 2026.2.27., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/873/oj.
([4]) Az EGSZB véleménye: „Horizont Európa” (HL C, C/2026/1973, 2026.4.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1973/oj).

2.4. Ugyanakkor fontos szinergiákra törekedni más kapcsolódó uniós alapokkal és programokkal (lásd az 1.9. ajánlást) a megfelelő beruházások biztosítása érdekében a különböző beruházási szakaszokban, az alapkutatástól az innovációig és a teljes körű bevezetésig.

2.5. A források szempontjából is szükség van a más alapokkal való együttműködésre, tekintettel arra, hogy a program indikatív pénzügyi keretösszege öt évre 6,7 milliárd EUR, ami a Horizont Európa keretösszegének kevesebb mint 6 %-át, az Európai Versenyképességi Alap keretösszegének pedig kevesebb mint 4 %-át teszi ki egy hét éves időszakra nézve.

Az 1.2. ajánlást alátámasztó érvek (belső együttműködés)

2.6. Tekintettel a program területén jelentkező jelentős beruházási igényekre, az uniós finanszírozáson túl tagállami szinten is fokozni kell az erőfeszítéseket. A geopolitikai, geogazdasági és környezeti kihívásokra való reagálás szükségessé teszi, hogy a tagállamok megerősítsék általában véve a kutatásba és innovációba, valamint konkrétabban a nukleáris tudományba és technológiákba történő beruházásokat is.

2.7. Fontos továbbá a magánfinanszírozás mozgósítása e célból, valamint az állami és magánszereplők bevonása az együttműködésen alapuló és határokon átnyúló kutatási és innovációs partnerségekbe, amelyek vállalkozásokból, kutatóintézetekből, egyetemekből és más érdekelt felekből állnak. Az ebben a piaci környezetben domináns pozíciót betöltő nagyvállalatok mellett az innovatív induló vállalkozások értékes hozzájárulást nyújthatnak a nukleáris technológia fejlesztéséhez és elterjedéséhez az értékláncok számos részén. A sokoldalú és határokon átnyúló partnerségek létfontosságúak az európai ipari ökoszisztémák javításához és ezáltal az EU általános versenyképessége és gazdasági biztonsága szempontjából is.

2.8. Az erős technológiai kapacitás egyre meghatározóbb tényező a globális befolyás és hatalmi pozíciók biztosításában. A nukleáris kutatóközösség nagyrészt nagyvállalatokból és állami szervekből áll. Ezért alapvető fontosságú, hogy elegendő erőforrást biztosítsunk a nagy szereplők számára, és fokozzuk K+F+I-erőfeszítéseiket. Ugyanakkor fontos megerősíteni a kisebb vállalkozások, például az innovatív induló vállalkozások szerepét is. E célból a maximális finanszírozási arányt a kutatási és innovációs szakaszban lévő, bármilyen méretű vállalkozások esetében legfeljebb 100 %-ban, a kkv-k esetében szintén legfeljebb 100 %-ban, a nagyvállalkozások esetében pedig legfeljebb 70 %-ban kellene megállapítani a hatásvizsgálatokat illetően.

Az 1.3. ajánlást alátámasztó érvek (nemzetközi együttműködés)

2.9. Az új technológiák és megoldások igen jelentős erőforrásokat igényelnek, ami nemzetközi együttműködés nélkül nem lehetséges. A harmadik felekkel való együttműködés tehát szükséges ahhoz, hogy az EU fejleszthesse kapacitását és globális szerepét a nukleáris területen.

2.10. A harmadik felekkel való együttműködéssel kapcsolatos kockázatokat ugyanakkor megfelelően értékelni és kezelni kell. Biztosítani kell, hogy az együttműködés során a hozzájárulások és az előnyök tekintetében érvényesüljenek az EU gazdasági érdekei. Alapvető fontosságú az EU gazdasági biztonságának védelme is, a nyersanyagellátástól kezdve a szellemitulajdon-jogok védelméig.

2.11. Az EU közvetlen gazdasági és biztonsági érdekeinek védelmét szolgáló feltételek mellett a harmadik országoknak a programban való részvételére vonatkozóan javasolt kritériumok általános értékalapú kritériumokat is tartalmaznak. Ezeket szigorúan végre kell hajtani, és ki kell zárni azokat az országokat, amelyek nem teljesítik ezeket a kritériumokat, vagy megsértik a nemzetközi béke és biztonság elveit.

Az 1.4. ajánlást alátámasztó érvek (fúziós energia)

2.12. Tekintettel a fúziós energia által kínált jelentős lehetőségekre, alapvető fontosságú, hogy elegendő finanszírozást különítsenek el előmozdítására. A fejlesztését és elterjedését gátló tudományos, technológiai és piaci akadályok leküzdése érdekében valamennyi beruházási szakaszt egy egésznek kell tekinteni, a kutatástól kezdve a kísérleti projekteken át a teljes körű üzemeltetésig és bevezetésig, beleértve a szükséges infrastruktúrát is. Az EU fúziós stratégiájáról szóló, küszöbön álló bizottsági közleménynek átfogó keretet kell biztosítania ehhez.

2.13. A javaslat szerint a program költségvetésének jelentős részét (4 milliárd EUR-t) az ITER-projekthez való uniós hozzájárulásra kell fordítani. Ez indokolt, mivel fel kell gyorsítani a fúziós energia piaci elterjedését, és meg kell erősíteni az európai ökoszisztémát. Ez kiegészíti a Horizont Európa „Moonshot magfúzió” elnevezésű kezdeményezését is, amelynek célja a fúziós energia uniós hálózatban való hasznosításával kapcsolatos kihívások kezelése.

Az 1.5. ajánlást alátámasztó érvek (egyéb atomenergia-beruházások)

2.14. Az ellátásbiztonság és az energiarendszerek dekarbonizációja iránti megnövekedett igény vonzóbbá tette az atomenergiát az energiatermelésben, bár a tagállamok maguk választhatják meg saját energiaszerkezetüket. A fosszilis tüzelőanyagok kibocsátásmentes és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaforrásokkal való felváltása nemcsak energiatermelési kérdés, hanem a különböző iparágak és más energiafogyasztók dekarbonizációs erőfeszítései szempontjából is fontos. Ehhez fokozni kell az innovatív, biztonságos és védett nukleáris technológiák és rendszerek fejlesztésébe és elterjesztésébe történő beruházásokat, amint arra az az EGSZB-vélemény ([5]) is rámutat, amely a 2025. évi nukleáris indikatív programról szóló európai bizottsági közlemény ([6]) tárgyában került kidolgozásra.

2.15. A kis méretű moduláris reaktorok és a fejlett moduláris reaktorok jó példái az egyre ígéretesebbé váló technológiáknak. A kis méretű moduláris reaktorok tiszta és rugalmas megoldásnak számítanak a lakossági és ipari alkalmazások számára történő villamosenergia- és hőtermelés tekintetében, beleértve a hidrogéntermelést is. A kis méretű moduláris reaktorokkal foglalkozó európai szövetség ([7]) stratégiai cselekvési tervének célja a kis méretű moduláris reaktorok bevezetése, valamint az uniós ipar növekedésének és globális versenyképességének elősegítése. A cselekvési tervet uniós finanszírozással kell támogatni, többek között az Euratom-programon keresztül. A terv emellett alapul szolgál az Európai Bizottság hamarosan elkészülő, kis méretű moduláris reaktorokra vonatkozó stratégiájához is.

2.16. Mivel a maghasadási technológiák rövid, közép- és hosszú távon már képesek támogatni az EU éghajlat-politikai célkitűzéseit, nagyobb elismerést érdemelnek azáltal, hogy növelik a maghasadásra elkülönített finanszírozást, és előirányozzák, hogy a költségvetési kiadások nyomonkövetési és teljesítménymérési keretének létrehozásáról, valamint az uniós programokra és tevékenységekre vonatkozó egyéb horizontális szabályok megállapításáról szóló rendeletben előírt éghajlatváltozás-mérséklési együttható 100 %-os legyen a maghasadás esetében. A maghasadási technológiákkal (kis méretű moduláris reaktorok, fejlett moduláris reaktorok, üzemanyagciklus stb.) kapcsolatos innovatív intézkedéseknek szintén támogathatónak kell lenniük a Horizont Európa keretében megvalósuló Moonshot projektek révén.

2.17. Komoly erőfeszítéseket kell tenni a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek biztonságos kezelésének javítására is ([8]). Konkrét erőfeszítésekre van szükség a nukleárisüzemanyag-ciklus fejlesztéséhez, ezáltal reagálva az üzemanyag-ellátás biztonságával kapcsolatos geopolitikai kihívásokra, és javítva a környezeti biztonságot is. Tekintettel a radioaktív hulladékok biztonságos és védett kezelése biztosításának fontosságára, növelni kell az EURAD 2 (a radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozó európai közös program) kapacitását annak érdekében, hogy a civil társadalom bevonásával dinamikusabban lehessen reagálni az e területen felmerülő változó igényekre és szakpolitikai változásokra.

2.18. Összességében a programnak figyelembe kell vennie a nukleáris anyagok, technológiák és létesítmények teljes életciklusának igényeit, beleértve a nyersanyagellátást, a termelést, a logisztikát, a leszerelést és a hulladékkezelést. Fejlett megoldásokra van szükség a meglévő létesítmények biztonságos üzemeltetésének fenntartásához és korszerűsítéséhez is.

2.19. Fontos továbbá, hogy elismerjük az értékláncokban működő különböző szereplőket, és foglalkozzunk velük. A kkv-k például döntő szerepet játszanak a nukleáris technológiákhoz kapcsolódó értékláncok számos részében. Emellett tevékenységük számos ágazatra kiterjed.

Az 1.6. ajánlást alátámasztó érvek (nem energiatermelési célú felhasználások)

2.20. Nagyobb figyelmet kell fordítani azokra a lehetőségekre, amelyeket a nukleáris tudomány és technológiák az energiatermelésen kívül számos más ágazatban kínálnak, mint például az ionizáló sugárzás alkalmazása az egészségügyben, a mezőgazdaságban, az űriparban és az ipari ágazatokban. Ezek azon tagállamok számára is relevánsak, amelyek energiaszerkezetükben nem használnak atomenergiát.

2.21. Az egészségügyi ágazatban a radiológiai és nukleáris technológiák különösen fontosak a rák elleni küzdelem valamennyi szakaszában, beleértve a felismerést, a diagnózist, a kezelést és a gondozást. A radioizotópok iránti növekvő egészségügyi keresletre való reagálás érdekében számos kihívást kell leküzdeni: a harmadik országoktól való nagyfokú függés egyes kulcsfontosságú alapanyagok tekintetében, a kutatóreaktor-állomány elöregedése és az új létesítmények építésére vonatkozó tervek megcsúszása, továbbá az összehangoltság EU-szerte tapasztalható hiánya a vonatkozó (nukleáris, gyógyszerészeti és szállítási) jogszabályok végrehajtásában.

([5]) HL C, C/2026/883, 2026.2.27., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/883/oj.
([6]) COM/2025/315 final.
([7]) A kis méretű moduláris reaktorokkal foglalkozó európai szövetség stratégiai cselekvési terve.
([8]) HL C, C/2025/110, 2025.1.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/110/oj.

2.22. E tekintetben kézzelfogható előrelépésre van szükség az orvosi ionizáló sugárzás alkalmazásaira vonatkozó stratégiai menetrend (SAMIRA) és az európai radioizotóp-völgy kezdeményezés (ERVI) végrehajtása terén az európai rákellenes tervvel összefüggésben, többek között azáltal, hogy az ERVI hozzájárul a függőségek hatékonyabb kezeléséhez, valamint a magas koncentrációjú, alacsony dúsítású urán (HALEU) és a stabil izotópok előállítási kapacitásainak kiépítéséhez Európában ([9]).

2.23. Az emberek és a környezet védelmét a program egészében horizontális megközelítésnek kell tekinteni, az energiatermelési célú és a nem energiatermelési célú felhasználások területén egyaránt. Bár a biztonsági kockázatok megelőzését prioritásként kell kezelni, megfelelő finanszírozást kell biztosítani a rendkívüli helyzetekre, például a sugárterheléssel járó balesetekre való felkészültség javítására is. Alapvető fontosságú továbbá a radioaktív anyagok illegális szállítása és felhasználása által okozott biztonsági kockázatok megelőzése és az azokra való felkészülés.

2.24. Tekintettel a nukleáris technológiák gazdaságban és társadalomban betöltött sokrétű szerepére, a különböző civil társadalmi szereplőkkel, köztük a vállalkozások, a munkavállalók és általában a polgárok képviselőivel folytatott kommunikáció és interakció révén fel kell hívni a figyelmet a nukleáris kérdésekre, valamint a program célkitűzéseire és eredményeire.

Az 1.7. ajánlást alátámasztó érvek (készségek és képzett szakemberek)

2.25. A világszínvonalú szakemberek rendelkezésre állása a nukleáris területen egyik előfeltétele annak, hogy az EU erős szerepet töltsön be és tartson fenn a globális környezetben. Ez a magas szintű oktatás, valamint egy olyan kutatási és innovációs környezet révén valósítható meg, amely előmozdítja a kiválóságot, és hozzáférést biztosít a fejlett kutatási és technológiai infrastruktúrához. A Közös Kutatóközpont (JRC) alapvető szerepet játszik e tekintetben.

2.26. Ezenkívül a nukleáris területen elért sikerhez képzett szakemberekre és munkaerőre van szükség a gyakorlati feladatok elvégzéséhez, az erőművek felügyelőitől és a szakmunkásoktól kezdve az orvosi és egészségügyi személyzetig. Ezért alapvető fontosságú, hogy megfelelő programfinanszírozást fordítsanak a készségek és kompetenciák fejlesztésének előmozdítására, amelyeknek ki kell egészíteniük az oktatásba és képzésbe történő nemzeti beruházásokat.

2.27. A szükséges gondolkodásmód, készségek és kompetenciák eléréséhez és fenntartásához arra van szükség, hogy az általános figyelemfelkeltés mellett a nukleáris kérdéseket minden szinten – az általános iskoláktól a szakképzésen át a felsőoktatásig – beépítsék az oktatásba, és a munkához kapcsolódó, személyre szabott képzéssel egészítsék ki. A természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika oktatása a mindenki számára elérhető további készségfejlesztés egyik alapja.

2.28. Növelni kell továbbá a nukleáris szakmák vonzerejét, különösen a fiatalok számára, és ösztönözni kell a nőket, hogy csatlakozzanak a nukleáris területhez. A Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) elemzése ([10]) szerint az atomenergia-ágazatban a bérek az olaj- és gázágazat után a második legmagasabbak az energiaágazatban. A nők nukleáris ágazatban betöltött vezetői szerepének aránya ígéretes tendenciákat mutat, és jelenleg meghaladja a gazdaság egészére vonatkozó 25 %-os átlagot.

2.29. A tagállamok közötti együttműködés fokozása szükséges a nemzeti erőfeszítések kiegészítéséhez, valamint szinergiák és további előnyök megteremtéséhez a tehetség és készségek tekintetében. Ugyanez vonatkozik a nemzetközi együttműködésre, beleértve a tudományos és technológiai kiválóság fokozására irányuló kutatási együttműködést és a gyakorlati műveletekkel kapcsolatos szakértelem cseréjét. A magas szintű kutatási és innovációs infrastruktúra rendelkezésre állása és az ahhoz való hozzáférés létfontosságú a szakemberek mobilitásának és hálózatépítésének ösztönzéséhez.

Az 1.8. ajánlást alátámasztó érvek (egyszerűsítés)

2.30. Az egyszerűsítésnek egy olyan átfogó megközelítésnek kell lennie, amely a program valamennyi adminisztratív elemére és a folyamat valamennyi szakaszára vonatkozik, a munkaprogramoktól a pályázati és odaítélési eljárásokig. Az egyszerűsítési intézkedéseknek elsősorban a kedvezményezettek javát kell szolgálniuk, biztosítva, hogy az eljárások és a munkaprogramok könnyen hozzáférhetők és érthetők legyenek a kedvezményezettek minden típusa, köztük a kkv-k számára is ([11]).

([9]) HL C, C/2024/4661, 2024.8.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4661/oj.
([10]) IEA, World Energy Employment, 2025.
([11]) HL C, C/2026/873, 2026.2.27., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/873/oj.

2.31. Fontos annak biztosítása is, hogy a program struktúrája és irányítása egyértelmű és észszerű legyen, ami a kedvezményezetteket is segíti az eljárásokban való eligazodásban. Emellett az egyértelmű és átlátható támogatási szabályok és a biztató általános finanszírozási környezet döntő fontosságúak a potenciális kedvezményezettek számára, amihez megfelelő egyensúlyt kell találni a kiszámíthatóság és a rugalmasság között.

Az 1.9. ajánlást alátámasztó érvek (szinergiák)

2.32. A rendelettervezet 7. cikke az Euratom-program és más uniós programok közötti szinergiák megerősítését javasolja, megállapítva, hogy egy adott projekt mind az Euratom-finanszírozásból, mind más európai finanszírozási forrásokból támogatható. Határozottan üdvözlendő a különböző finanszírozási eszközök – például az EBF, a Horizont Európa, valamint más releváns uniós alapok és programok – közötti megerősített szinergia. Mivel a program az Európai Versenyképességi Alap mind a négy szakpolitikai keretéhez kapcsolódik – a tiszta és digitális átállástól kezdve az egészségügyi és űrpolitikai kérdésekig –, a szinergiákat és az előnyöket a fent említett valamennyi területen figyelembe kell venni.

2.33. A szinergiák megvalósíthatósága érdekében a finanszírozásnak eredményorientált megközelítésen kell alapulnia, és teljes mértékben alkalmazni kell a technológiasemlegesség elvét.

3. JAVASOLT MÓDOSÍTÁSOK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG JOGALKOTÁSI JAVASLATÁHOZ

1. módosítás

Az 1.3. ajánláshoz kapcsolódik.

a 8. cikk (3) bekezdése b) pontjának módosítása

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
8. cikk, (3) bekezdés, b) pont	8. cikk, (3) bekezdés, b) pont
b) elkötelezettség a szabályokon alapuló, demokratikus intézmények által támogatott nyitott piacgazdaság iránt, ideértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok tisztességes és méltányos kezelését és az emberi jogok tiszteletben tartását is;	b) elkötelezettség a szabályokon alapuló, demokratikus intézmények által támogatott nyitott piacgazdaság iránt, ideértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok tisztességes és méltányos kezelését és az emberi jogok tiszteletben tartását is***, továbbá a nemzetközi béke és a nemzetközi biztonsági elvek tiszteletben tartását***;

Indokolás

Lásd a 2.11. pontot.

2. módosítás

Az 1.5. ajánláshoz kapcsolódik.

további egyedi célkitűzés hozzáadása a 3. cikk (2) bekezdésében, a 2. cikk b) pontja után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
	3. cikk (2) bekezdés b) pont – kiegészítő pont
	az innovatív és biztonságos maghasadásos energetikai megoldásokkal kapcsolatos kutatás és fejlesztés előmozdítása, beleértve a reaktorrendszereket és a teljes nukleárisüzemanyag-ciklust;

Indokolás

Lásd a 2.14–2.19. pontot.

3. módosítás

Az 1.5. ajánláshoz kapcsolódik.

további egyedi célkitűzés hozzáadása a mellékletben, a 2a) és 2b) egyedi célkitűzés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
	2b) egyedi célkitűzés – kiegészítő pont ***A 2c) és 2d) egyedi célkitűzésben említett, maghasadási energiával kapcsolatos tevékenységeken felül (biztonság és védelem, hulladékkezelés, készségek és kompetenciák)*** ***(i) a maghasadáson alapuló energiatermelési technológiák fejlesztésének támogatása, beleértve a kis méretű moduláris reaktorokat (SMR) és a fejlett moduláris reaktorokat (AMR);*** ***(ii) a fejlett üzemanyagok és a teljes üzemanyagciklusok fejlesztésének támogatása;*** ***(iii) a meglévő létesítmények biztonságos üzemeltetésének fenntartására és korszerűsítésére irányuló megoldások ösztönzése;*** (iv) ***az európai ökoszisztémák létrehozásának ösztönzése a maghasadással kapcsolatos innovatív energetikai megoldások kidolgozása és alkalmazása érdekében.***

Indokolás

Lásd a 2.14–2.19. pontot.

4. módosítás

Az 1.7. ajánláshoz kapcsolódik.

a 3. cikk (2) bekezdése d) pontjának módosítása

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
3. cikk (2) bekezdés d) pont a nukleáris területen meglévő szakértelem és kompetenciák fejlesztése, megtartása és hasznosítása oktatás és képzés révén, valamint a legkorszerűbb kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférés támogatása, biztosítva azok hosszú távú fenntarthatóságát és működési kiválóságát; és	3. cikk (2) bekezdés d) pont a nukleáris területen meglévő szakértelem és kompetenciák fejlesztése, megtartása és hasznosítása ***figyelemfelkeltés, az összes szinten megvalósuló*** oktatás és képzés révén, valamint a legkorszerűbb kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférés támogatása, biztosítva azok hosszú távú fenntarthatóságát és működési kiválóságát; és

Indokolás

Lásd a 2.25–2.29. pontot.

5. módosítás

Az 1.6. és 1.7. ajánláshoz kapcsolódik.

új vi. pont beillesztése a melléklet 2d) egyedi célkitűzésébe

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
	vi. ***a nukleáris kérdésekkel és a programmal kapcsolatos figyelemfelkeltés a civil társadalommal – többek között a vállalkozások, a munkavállalók és általában a polgárok képviselőivel – folytatott kommunikáció és interakció révén.***

Indokolás

Lásd a 2.24. és 2.27. pontot.

6. módosítás

Az 1.2. ajánláshoz kapcsolódik.

A 12. cikk a (2) bekezdés után új bekezdéssel egészül ki.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
	Új bekezdés a 12. cikk (2) bekezdése után ***A [Horizont Európa keretprogram létrehozásáról szóló] rendelet 27. cikkétől eltérve az Euratom-program keretébe tartozó bármely tevékenység teljes elszámolható költségének akár 100 %-a is megtéríthető kkv-k és más profitorientált jogalanyok számára a kutatási és innovációs cselekvések szakaszában.***

Indokolás

Lásd a 2.8. pontot.

Brüsszel, 2026. március 18.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Séamus BOLAND

JOGALKOTÁSI LÁBNYOM

AZON ÉRDEKKÉPVISELŐK JEGYZÉKE,

AMELYEKTŐL/AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

Az alábbi jegyzék kizárólag önkéntes alapon, az előadó kizárólagos felelőssége mellett készült. Az előadó a következő érdekképviselőktől (szervezetektől és/vagy önfoglalkoztató személyektől) kapott észrevételeket a TEN/864 jelű, „EURATOM – Kutatási és képzési program (2028–2032)" című vélemény előkészítése során:

Szervezetek és/vagy önfoglalkoztató személyek

Newcleo

nucleareurope

Orano

Urenco